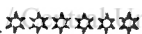

Nro. 14.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből Kedden Augustus 18-ik napján 1812-dik
esztendőben.

B é t s.

Gróf *Vasonykeői Zichy Ferentz* Úr **Rő** Ex.ja,
Csász. Kir. Kamarás és Valóságos Titkos Tanátsos,
a' Leopold Rendjének Nagy - Keresztes tagja,
Magyar Országnak Fő Pohárnokja, N. Veszprém
Vármegye Fő Ispánya, életének 64 dik esztendejében
a' folyó Aug. 8-dikán itt Bétsben ki-múlt a' világból.

Török Birodalom.

Már nintsen többé kétség a' Török és Orosz
udvarok között va ó békesség eránt, minthogy
annak *ratifikáció* által lett megerössítetése Jul.
19-dikén *Bukarestben* közönségesen kihirdettetett.
A' feltételek közzül azonközben most tsak azok
tétettek közönségesse, a' mellyek az Oláh tar-

mányokat illetik, t. i. a' közös határ, *Bukhoviánától* fogva ennek a' Dunába való szakadásáig a' *Pruth*, ezen alól pedig a' Fekete tengerig, a' Dunának bal ága leszen, úgy mindazáltal, hogy az Oroszoknak szabad leszen a' *Pruth* vizéig fegyveres hajóval is járni a' Dunán. Oláh ország és Moldvának egy része, három hónapok alatt adattatnak vissza, a' melly 3 hónapok alatt az Orosz seregek ott minden adót kedvek szerint szedhetnek. fel: a' Porta ellenben azután két esztendeig semmi adót nem kíván a' vissza kapott tartományoktól. — A' még itt lévő kevés Orosz seregek Jul. 28-dikától fogva a' *Dniester* felé vették útjokat sietséggel.

D a n i a.

A' *Párisi* újságok szerént így írtak *Koppenhágból* Julius 25 dikén. Nállunk hadakozásról beszéllenek. *Norvégiát* és *Seelandia* szigetét fenyegetni kezdette az ellenség. Itt ilyen napi parantsolatot hirdettetett - ki a' Király: — „Mint-hogy azok a' tudósítások, mellyek hozzánk érkeztek, szükségessé teszik, hogy a' minket fenyegető megtámadtatóknak vissza verésire ármádát gyűjtsünk össze: erre nézve rendeljük, hogy haladék nélkül 28 Batalionok, 38 Svadronok, és 96 ágyú gyűljenek össze, és *Rothschild's Lethra* között száljanak táborba.“ — Kikötőhelyünknek bástyáira és sántzaira ágyú szegeztetek - ki. A' szigetnek minden partjai felé siető parantsolatok küldettek - el.

Nagy Britannia.

A' *Párisi* Monitör ezeket hirdeti a' *Londoni* levelekből: — „A' *Svédziai* levelek szerént úgy látszik, hogy a' *Sándor* Császár tanácsosai

között nincs egyesség; azt mondják, hogy *Barklay de Tolly* a' ministerséget letenni akarja, 's helyébe *Bernigsen* fog következni. Lord *Cathcart*, a' ki most Anglus Követ az Orosz udvarhoz rendeltetett, oda Julius' 29-dikén elvezett. Egyenesen az Orosz fő hadi szállásra fogja venni útját. Azt mondják, hogy egy Katona-Stáb is van véle, a' melly ott most igen jó szolgálattot tehet. Az Orosz udvar *Novosieczow* urat rendelte a' maga Londoni Köve-jévé, a' ki ide minden órán meg fog érkezeni. Az Orosz Ország-lószék kihirdette, hogy minden Angliai portéka, a' melly az Orosz birodalomban sequeráltatott, az alól felszabadíttatik. — A' Páának Fontenai-bauba lett érkezése felől úgy gondolkozik a' közönség, hogy az, az ő Napoleonnal való meg egyezésének munkáha lejendő vétettehetését illetheti. — *Kadikstra* Jul. 5-dikén még hányt bizonyos időkben az ellenség a' bombikat. *Gen. Ballasteros* Andalusiában ismét készült, hogy a' Frantziákra üssön. — Az Angliai Régens Hertzeg, a' *Clarencei* Királyi Hertzegtől kísértetve, az Angliai Napnyúgoti Grófságoknak megjárásokra szándékszik menni. — A' *Svédziából* Londonba érkezett tudósítások Jul. 19-dikéig terjedtek; ekkor minden hajók le voltak a' Svédziai kikötőhelyekben tartóztatva, egynek sem volt szabad kivezni.

Julius 30-dikán bérekesztette a' Régens Hertzeg' nevében a' Fő Cancellarius a' Parlamentom' üléseit. Az alsó ház' tagjai meghívattattak, hogy jelenyenek meg délutáni 4 óra tájban a' felső ház' szálájában, a' hol felolvasta előtök a' Fő Cancellarius a' bérekesztő beszédet. Ezen be-

szédnek rövid foglalataját e'képpen adta ki a'
Monitör: —,

„Ő Királyi Hertzegsége a' Király' betegsége felől mély bánkódással emlékezik. Fájlalja, hogy a' Parlamentomnak mostani ülőseit egy szomorú történet miatt bé kell záratni (Itt a' Perceval megölettetésit érti a' Princz). Megköszöni azt a' buzgóságot és állhatatosságot, mellyel a' Parliamentomi két házak a' magok kötelelességeiket telyesítették. Bizonyossá teszi a' Parlamentot, hogy azon köszönéttételben, mellyet ezek *Wellington* eránt, azért a' buzgóságért és böltsességért, mellyel ő a' fél szigeten való hadkodazást folytatja, mütattak, maga is telyesrészt veszen. Köszöni a' Parlamentomnak azt a' segedelmet, melly szerént őtet abba az állapotba helyheztette, hogy ezt a' félszigeten való hadakozást folytathassa. [Minthogy *Észak* hadakozás megújítatott, reméni ő K. H.ge, hogy a' Parlamentom eszközöket fog szerezni arra, hogy az etbe elegyedett Hatalmasság az ő K. H.ge által felvállaltatott kötelezéssekkel megegyezőleg segíttethessék. Bánkódva szemléli ő K. H.ge azt a' háborús tekintetet, mellyet az Amériakai Státusok nem régen felvettek, azzal hízelkedvén magának tsakugyan, hogy az ezekkel való békesség még helyreállíttatharik: azonban, ha tsakugyan megtalálnak ezen Státusok az ő mostani kívánságaik mellett maradni, ő K. H.ge telyes számot tart ahoz, hogy a' Parlamentom őtet abba az állapotba helyhezteti, hogy a' birodalom javát és méltóságát minden lehető módon megontalmazhassa. Ő K. H.ge köszöni az alsó haz' tagjainak, hogy ily hamarsággal való se-

gedelmeket határoztak, 's midőn egy felől sajnálja azt, hogy új terhekre légyen szükség, más felől oly reménségtől táplálatik, hogy a' jelenlévő hadakozásbéli áthatatosságnak leg szerentséssébb resultatumai lesznek. A' mánufaktúrás vidékeken kiütött zenebonákért leg nagyobb bánkódását jelenti, nagyon megelégedvén másfelől azzal a' buzgósággal, mellyel a' Parlamentum ezeknek indító okait megvizsgálta, és ezeknek elhárítatásokra 's a' bünösöknek megbüntetésekre alkalmas eszközöket vett elé. Végezetre reméli ő K. H.ge, hogy a' tagok a' magok hazájokba megérkezvén, ott a' törvények eránt engedelmességet, 's azon *Constitutio* eránt, melytől a' birodalom' ditsősége 's boldogsága ily régólta függ, hajlandóságot terjesztenek el.

Hadi Történetek.

A' 8-dik hívatat szerént való tudósítás. —
Glybokie Julius' 22-dikén: —,

„A' Hertzeg *Bagration* ármádája 4 gyalog osztályokból, mellyek valami 22 vagy 24 ezer emberekre telnek, 6 ezer Kozákokból, a' kik Generális *Platow* által vezéreltettek, 's valami 4 vagy 5 ezer egyébféle lovasokból áll. Még két Osztályok hozzá tsatólni akarták magokat, hanem az útát *Pinsknél* bészárattatva találván magok előtt, vissza tértek *Volhynia* felé. —

„A' Julius' 10 dikén *Romanow* mellett (mi ezt a' nem hívatat szerént való tudósítások után *Mirnek* írtuk vala) történt verekedésekben, Lovas Generális *Rosničky* elvesztett 600 embereket; Stábtisztet egyet sem. Erössíti Gen. *Rosničky*, hogy az ő emberei az Orosz Gen. Gróf *Pahien*, 's Oberster *Adrianow* és *Jesowaysky* hőlt teste-

ikre rá esmértek. Hertzeg *Schwarzenberg* Jul. 12-dikén a' *Pinsky* jó tanyát elfoglalta. Tizenkét Austriai Huszárok 40 Kozákokat megtámadván, 's néhány órákig kergetvén, ott elfogtak közülök. Az Austriai ármáda akkor *Minks* felé folytatta útját. Generális *Legnier* vissza tért *Slocim* felé, hogy a' Warschaueri Herizegságot fedezze, és a' *Volhinia* felé vissza tért két Orosz Osztályokat szemmel tartsa. Kapitány *Vandois* 50 lovasokkal egy ágyúzó tsapatra találván, 6 tisztet, 200 ágyúzót, 300 kocsist, és 800 igen szép ágyúvonó lovakat elfogott. Az embereket, lovakat, nyergeket az egyéb azokhoz való készületekkel együtt elhozta; a' mit el nem hozhatott felejtette. —

„Hertzeg *Bagratiön* az útját *Bobruysk* felé is elzárattatva találván, 15 mérföldet lejjebb került *Mozyr* felé. Gen. *Grouchy* egy kitsapást téven, 200 Orosz mánázókat 8 tisztekkel egyetemben fogságra hozott. Gen. Báró *Coibert* Jul. 18-dikán *Orszába* bémenvén, ott végheletlen magaziumokat talált. Egy Orosz tisztet *Sándor Császár Orszába* küldvén, hogy onnéca' magaziumokat elvitettesse, elbámúlt, hogy már ott találta a' *Frantziákat*. Ez a' tiszt a' nalla lévő frásokkal egyetemben elfogattatott. —

„Míg a' *Bagratiön* ármádája ily módon kergettetett 's minden plánumai e'képpen megelőztettek, és ő a' nagy ármádától ily messzszire elszakasztatott, ez az alatt magát egész a' *Dünáig* vissza vonta, a' melly közben Gen. *Sebastiani* Jul. 14-ikén az ellenség' hátul menő tsapatját üzvén, 500 Kozákokot megszalasztott, és *Drujába* bément. Marschal *Cudinot* 13-dikban *Dünaburg* felé elő

nyomúlván, az ellenségnek sok szép tábori kunyhóit elégette, az erősségről rajzolatot készítetteit, magazinumokat is égettetett fel, 's 150 embereket elfogván, mind ezek után *Druja* felé fordította seregeit. A' Jul. 15-dikén még *Dryssában* 110 vagy 120 emberekből álló Orosz armáda eszébe vevén, hogy a' mi kevés lovasságunk nem jól vigyáz, a' Dünán hidat tsinált, és 5000 gyalogokból és 5000 lovasokból álló sereget a' víz bal partjára által küldött, 's Generális *Sebastianit*, minekelőtte ez az ellenség' szándékából valamit eszébe vett volna, megtámadta, egy órányi távolságra vissza nyomta, 's néki 100 hóltakból, sebesekből, és elfogattattakból álló veszteséget okozott, kik között egy Vadász Kapitány és Hadnagy is találatnak. Brigadéros Generális *Geniest*, minekutánna halálos sebet kapott, hasonlóképpen elfogattatott. —

„Az Orosz sereg Jul. 18-dikán *Dryssánál* a' maga sántzait, a' mellyek 12 föld bástyákból (redout) állottak, oda hagyta. A' föld bástyákat, mellyek pallisadákkal (körül vert ágasokkal) voltak megerőssítette, fedett utak foglalták össze, 3000 ölnyre terjedtek ki, 's két szárnyokkal a' *Düna* partjához támaszkodtak. Ezen erősség esztendői munkába került; mi ezt már széllyel hánytuk; az ebben lévő véghetetlen magazinumok felégettettek vagy a' vízbe hányattattak. —

„Maga *Napoleon* Császár 19-dikben *Wisepkben*, Gróf *Nansoury Polockkal* által ellenben volt. Jul. 20-dikán a' Nápolyi Király a' *Dünán* által menvén, lovasságával annak jobb partját elborította. Az Oroszoknak a' mi általmenetlünk ellen tett minden előre való készületeik hí-

jába valók voltak; magazinumaik, mellyeket három esztendők alatt gyűjtöttek nagy költséggel, oda lettek. Olyan erősségeik találtattak, melyeken, a' lakosok' mondása szerént, 6000 munkások egy esztendőtől fogva dolgoztak. Mi nem tudjuk miképpen hízelkedhetek az Oroszok magoknak azzal, hogy mi őket az ő sántzokkal körül vett lógereikben fogjuk megtámadni. Seregeink minden felől útban vannak azon *Ulla* nevű kis víz felé, a' melly és egy kis tsatorna a' Dünát, a' Dnieperrel és így a' Balticum tengert a' Fekete tengerrel özsze tsatólják. Ez szerént hatalmunkban van már ezen két tengerek' közösülésének pontja. Az ellenség a' maga mozdulásai közben bagázsiját semmivé tenni, 's artilleriáját és fegyvereit a' vízbe hányni iparkodott. Minden, a' ki Lengyelnek nevezi magát arra használta az Oroszok' sebes hátrálását, hogy őket oda hagyván az erdőkben elrejtette magát a' Frantziáknak megérkezésekig. Azon Lengyeleket, kik az Oroszoktól e képpen elszöktek, 20,000-re lehet számlálni. —

„Marschal *Viktor* a' *Wistula* felé közelget a' 10 dik ármádával; Marschal *Augereau* útban van Berlin felé a' 11-dik ármádának általvételére. Az *Ulla* és *Düna* között lévő föld igen szép; a' termés igen gazdag; sok helyen taláztatnak szép kastélyok és klastromok; tsak *Glybokie* nevű kised mező városban (a' hol mostanság volt a' Frantzia nagy ármáda' fő hadi szállása) két klastomok taláztatnak, mellyek közzül mindegyikbe meg fér 1200 beteg.

(Ezek a' hivatal szerént való tudósítások Párisban, és így sokkal későbbre jönnek ki, mint

egyéb közönséges és nem hivatalos tudósításaink; következésképpen olyan dolgokat is foglalnak gyakran magokban, mellyek felől már emlékeztek a' nem hivatalos tudósítások: tsakugyan ki kell nekünk még is adnunk ezeket a' hivatalos tudósításokat is, minthogy ezekben hitelesen, és gyakran megjobbítva, megigazítva, 's más környűállásokkal fordulnak elő a' már említett dolgok. Egy szóval, ezek hivatal szerént való tudósítások). —

* * *

A' mi nem hivatal szerént való tudósításaink már egész Augustus' kezdetéig terjednek, és naponként fontosabbak kezdenek lenni. *Willnából* e'képpen írtak Aug. 3-dikán: —,

„A' nagy ármáda' előre való haladását illető tudósítások egymásra halmazódnak hitel felett való módon, és minden közönséges várakozást fellyül haladnak. Az itt következő tsupa igazságok, a' jövendő történeteknek széles mezejekre mutatnak! —

„Az Orosz ármáda, a' Szövetségéseknek sebes előnyomulások által két részre szakasztván, annak sokkal nagyobb része a' Hadiminister *Barklay de Tolly*' vezélése alatt magát a' Dünához vissza vonván, úgy látszott, hogy ezen víznek védelmezésire legyen határoztatva, a' másik és kisebb része pedig a' H. *Bagration* vezérlése alatt a' déli tartományokra nyomattott-le. A' Frantziák' nagyobb ereje a' *Düna* felé közelgetvén, az alatt, míg némelly tsapatjaival a' víz' bal partjáról Rigát és Dünaburgot fenyegette, *Dryssát* magok az Oroszok oda hagyták, 's a' Nápolyi Király leg kisebb akadályoztatás

nélkül által ment a' vízen. Maga a' Császár azonközben *Witepsk* felé rendkívül való sebességgel előnyomulván, Julius 26-dikán és 27-dikén bé érte a' szélsőbb Orosz tsapatokat, 's azokat ezen két napok alatt, azoknak feles ágyúkból és emberekből álló vesztesékekkel vissza nyomta; 28-dikban éjjel *Witepsket* magát is oda hagyták az Oroszok, és azt az utánnok nyomuló Francia csoportok elfoglalták, a' hol *Napoleon* Császár maga tsak két órát töltvén, sietséggel utána nyomult az Oroszoknak, a' kik útjokat *Smolensko* felé fordították vala. Ugy látszik, hogy ezen pont (*Smolensko*) lett volna arra határoztatva, hogy ott a' Napnyúgoti első és második Orosz ármádák magokat össze tsatólják. —

Jul. 28-dikán azon iparkodott *H. Bagration* hogy *Mohilewbe* juthasson, gyaníthatóképpen azért, hogy ott akart a' *Dnieperen* által költözni; két Orosz Osztályok egész nap verekedtek: de tsakugyan megakadályoztatták őket feltett céljokban a' *M. Davoust*' seregei, 's két Generálisokból, néhány ezer hőltakból és sebesekből álló veszteséssel vissza nyomták. Míg ezek történtek, az Orosz ármáda *Dünaburgból* magához hívta az őrző seregek egy részit — *M. Magdonöld* pedig élt az alkalmatossággal — *Dünaburgra* réü ütött — és azt Julius' 30-dikán réárohanás által elfoglalta. Már tsak *Riga* van a' *Düna* jobb partján az Oroszok' birtokában; rajta kívül az egész vizet a' szövetségesek bírják. De tsakugyan a' *Riga* vívására kívántató ostrom ágyúk is által jöttek már a' *Niemen* vizén. —

„Marschal *Davoust* még mind a' *H. Bagration* ármádája ellen dolgozik. A' *Gen. Rengnier*

seregei az Austriai ármádával együtt a' magok mostani fekvésekhez képpest a' *Warschauer* Herztzogséget fedezik, és *Volhyniát* fenyegetik. A' H. *Schwarzenberg* fő hadi szállása Jul. 28-dikán *Nieswieczben* volt. *Witepskben* úgy értették, hogy *Sándor Császár* onnét *Moskauba* ment.

Warschau, Augustus' 4-dikén: — „Itt az a' hír terjedett-el, hogy a' múlt hónap' vége felé (28 dikban) a' *Dnieper* partján *Mohilew* és *Rohaczew* között, a' H. *Bagratiön* és H. *Eckmül* (*Davoust*) ármádiáik között, nevezetes verekedés történt volna, melyben az ellenségnek néhány ezer emberei elfogattattak 50 ágyúkkal egyetemben. Azt is hozzá adják ezen hírhez, hogy *Sándor Császár* olly czélzással, hogy a' vezérlése alatt lévő ármádának a' H. *Bagratiön* ármádájával való összzetsatoltatását könnyebbé tegye, annak bal szárnyát *Smolensko* felé kiterjesztette, de a' melly útazása közben az ő hátúljáró lovasága a' Nápolyi Király által szünet nélkül üldöztetett, és sokat vesztett. (Ezen *Warschauer* levél megegyez a' fellyebb előadatott *Willnai* tudósítással).

Dresda, Augustus' 5-dikén: — „Egy tiszt, ki a' 7-dik ármáda fő hadi szállásáról Jul. 31-dikén indúlt-el, azt a' tudósítást hozta ide, hogy *Gen Klegel*, a' ki Jul. 27-dikénn az Orosz *Genevális Tormasow* serege ellen, egy Szakszoniai brigadával *Kobryn* mellett (a' *Warschauer* Nagy Herztzogség' határától nem messze) álló tanyánkat védelmezte, 10 órányi viész ellentállás után magát megadni kénytelenítettett és fogságra esett. A' 7-dik ármáda, mellyhez ez a' Szakszoniai brigáda is tartozott, *Rosannában* (*Slonimon* innét)

tartott nyüzvő napokat, azon lévén, hogy Augustus' 3-dika felé *Sionim* mellett az Austriai segítő seregekkel magát özsze tsatolja, 's azután az ellenség ellen ismét előre nyomúljon. A' fő vezér Gen. *Rognier* ilyen hirdetés által tudósította a' Szakszoniai seregeket a' nevezett brigadának elfogattatása felől: —,

„*Hodi parantsolat. Költ Rosannában*

Jul. 30-dikán, 1812. —

„Fő vezér Generális *Rognier* hírül adja a' vezérlése alatt lévő Szakszoniai Királyi sereg minden tagjainak, hogy az ő magokviselőjekkel a' hadakozás' elkezdődésétől fogva egész ezen szempillantatig, tökéletesen megelégedett. Köszönetét jelenteti néktek azon iparkodásaitokért és jó akaratokért, mellyel mind eddig való terheket elhordoztatok; 's a' melly ő előtte jövendőre nézve is kezeségül szolgál. *Lithénou Huszár* és *Seidlitz* Ulánus Májoroknak alkalmatosságok volt magokat az alattok lévő tsapatokkal különösen megkülömböztetni. Generális *Klengelnek* meg volt parantsolva, hogy a' *Király* és *Riese-meuschel* nevű Regimentekkel, és az Ulánus Regimentnek egy részével, *Kobryn* és *Brescz* felé vegye útját, míg az alatt az ellenség, a' nélkül hogy észre lehetett volna venni; minden erejét erre a' pontra húzta özsze. Generálmájor *Klengel* 10 óráig verekedett a' vezérlése alatt lévő 2300 emberekkel a' nyoltzszorta nagyobb erejű ellenség ellen, 's végre is hajtotta volna bizonyal és jó rendel a' maga hátrálását, ha az ármádával való közösűlése egy hídaak elégése által ketté nem szakasztatott volna. Azt hogy a' ti pajtásaitok, mint derék Szakszok úgy vere

kedtek, tudni kell a' katonaságnak. Generális *Regnier* meggyőződve van a' felől, hogy a' seregek minden alkalmatosságon örömmel fognak kapni, hogy kárvallásokért az ellenségen bosszút árhassanak."

„Oberster *Langenau* a' Generálistáb vezére.

A' *Württembergi* udvari újság ilyen vitéz történetét adja elő a' *Lajos Württembergi* Királyi Herceg' 3-dikszámú Vadász Regimentjének: —,

„Ez a' Regiment, melly a' Nápoly Király Ármádájának leg elöl menő isoportját teszi, Junius' 30-dikán érte-bé leg előbb az ellenséget, és azolta el nem vesztette annak hátulsó isoportját a' maga szemei elől. A' közönséges portázásokat kivévén, tsakugyan egész Jul. 5-dikéig nem történt semmi nevezetes dolog közöttök, azonkívül, hogy tőlünk egy ember esett fogásra az Oroszokhoz, mi is egy Kozákokot fogtunk el. Ez nap (Jul. 5-dikén) történt, hogy Regimentünk egy Dragonyos, egy Huszár, és egy Ulánus Regimentből, 's ezer Kozákokból álló, hátúljáró tsapatra találván, ezeket a' sereghez vissza nyomta. Az Orosz sereg egy halmon, minekutánna a' hívat a' háta megett elrontotta volna, hat ágyúknak védelmezések alatt megállapodott. Regimentünk az ellenséges ágyúkat elhalgattatta, a' hídat helyre állította, az ellenséget ismét üzőbe vette, 's egy fertály óra távolságra ismét béerte. Az ellenséges tsapat itt ismét egy hegyre vont a' fel magát, 's a' mi tsapatunknak előnyomulását tsaknem lehetetlenné tévén, ismét parantsolatot kapott Regimentünk, hogy az ellenségre ezen halmon reá rohanván,

onnét mozdította le, melyet ez azonnal teljesítvén, olyan sebességgel elűzte az ellenséget, hogy ez, ágyúit is alig menthette meg. Észébevévén az ellenség, hogy ezen Regimentünk a' tsapatnak több részétől a' nagy sebességben igen eltávozott 's őtet csak maga kergeti, ismét megállott 's réánk ütött, de most is vissza igazította. Ekkor egy erdő megett próbálta elbomlott sorait ismét rendbe szedni, hogy még egyszer réánk üssön: hanem már ekkor egész brigadánk együtt lévén, Oberster Gróf *Waldburg* oly módon az ellenség' szárnyára tapott, hogy az már most a' hátrálásnál egyeben nem gondo közott. Ezen harmadikszori bévágáskor történt, hogy Oberstlieutenánt *Kirchenbergi Hohenlohe Fridrik* igen előre menni bátorodván, és, noha nem igen terhesen, meg is sebesítettvén, a' hirtelenül megfordult Kozákoktól elfogattatott. Egyéb vesztesége Regimentüöknek 19 megsebesedett és 4 elfogattatott emberekből, és 16 megöletett lovakból állott. Mi az ellenségtől egy Hadnagyot, 31 Dragonyost, és 6 lovat fogtunk el. (It azokat számlálja továbbá elő az udvari újság, a' kik a' Regimentnél jól viselték magokat.) Két ember arany, 6 pedig ezüst érdempénzt kapott.

A' Londoni újságok szerént Jul. 3-dikán már udtára adta volt a' *Rigai* Kormányozó a' lakosoknak, hogy Riga városa ostromot fog kiállani; a' Rigai lakosok minden vagyonaikkal oda hagyni készültek a' várost, valamint a' Libau-i lakosok tselekedtek, a' kik csaknem minnyájan oda hagyták lakhelyeiket. Az ő elszaladások nagy sebességel ment véghez. — Ugyan csak ezen *Londoni* levelek szerént *Barklay de*

Tolly igen hathatós Proklamátziót intézett Jul. 1-ső napján az Orosz ármádákhoz. Egy más hirdetésben arról tudósította a' *Rigai* Kormányozó a' lakosokat, hogy az Orosz birodalom és Anglia között való békességes állapot ismét helyre állott, és hogy a' Pruszsiai tenger partokat az Angliai Országlószék bezárt állapotban lenni kihirdette (mely azt teszi, hogy az Anglusok ha valahol a' tengeren valamely hajót, a' melly valami Pruszsus kiközhelybe evezni szándékszik, előtalálnak, azt azonnal elfogják).

Elágyes Dolgok.

Manheimban Jul. 15-dikén a' maga levegői go-dik de szerentsétlen felevezését tartotta *Bittorf* nevű levegői hajós egy *mongolfierrel*, víz gőz helyett meghevesített levegővel töltött papiros golyóbissal, mellynek hossza 60 lábnyomnyi volt, 's az ő felindulása előtt két, 60 lábnyomnyi magasságú karó között függött. Egy szép polgár leánka is felevezni szándékozott velle, hanem ezt éppen mikor felevezni akartak volna, a' politzia nagy szerentsére alatt marasztotta. *Bittorf* e'szerént csak maga evezett-fel nagy vídámsággal és bátorsággal. Felindulásakor az egyik karónak felső végében lévő szeg, mellyről addig a' golyóbis függött, ennek oldalán egy hasadást ejtett, de a' mellyet *Bittorf* nem vett észre. A' hasadáson azonközben a' levegőnek ereje oly lassan jött-ki, hogy a' golyóbis a' hajóst néhány minúták alatt három annyi magosságra felragadta, mint a' leg magasabb torony *Manheimban*, a' szél pedig őtet éppen a' város' felibe hajtotta. Még ekkor is nyugott bátorsággal köszöntötte *Bittorf* a' kezében lévő zászlónak tsavargatása

által a' lába alatt lévő földnek lakosait: midőn
 azonközben a' golyóbisban lévő levegőnek emelő
 ereje már igen meggyengülve lévén, éppen a'
 város közepe táján az egész machina esni kezdet
 lefelé, mellyet *Bittorf*, kinek semmi féle esés el-
 len való készülése nem volt, eszébe vévén, el-
 méjének jelenvalóságát gyaníthatóképpen elvesz-
 tette, 's nem tudni mi történetből, kétségkívül ví-
 gyázatlanság miatt a' golyóbis alsó része az esés
 közben meggyulladott, 's ilyen állapotban egy
 ház' tetejére esett. Itt a' kéményhez kapaszkod-
 váu *Bittorf*, talán megtarthatta volna életét, ha
 szerentsétlenségből a' lángoló golyóbis éppen reá
 és tsónakjára nem roskadott volna, hogy őtet
 mindenestől fogva össze égesse. Erre nézve
 kéntelen volt a' szegény kétségbe esett ember a'
 kéményt elbótsátagi, melly után a' ház' udvarára
 leesvén félig elégye és össze romolva a' szállá-
 sára vitetett, a' hol más nap (16 dikban) meg-
 halt. ~~U~~Lehetetlen képzelni, mitsoda érzékenysé-
 get gerjesztett ez a' történet a' közönségben és
 a' *Bittorf*al együtt felevezni akart bátor leány-
 kában. E' kétségkívül nem kívánczik mostan-
 ság ilyen útra menni, vagy leg aláb nem *mon-*
golferben, hanem az újabb időkben feltalált, ké-
 mény tafotából készült, 's nem ilty veszedelmes
 módon töltött golyóbisal. *Bittorf*szegény egy
 ifjú feleséget 's két neveletlen gyermeket hagyott
 maga után, kik közzül a' kissebbik tsak néhány
 hetes, a' nagyobbik pedig az alatt, míg az an-
 nya és az említett leány *Bittorf*nak a' golyóbis
 töltésben segí ségül voltak, a' golyóbis körül
 jádzott. Ez igen érzékenyítő szerentsétlenség.
 A' Manhaimi megilletődött lakosok szép gyűj-
 teményekkel segéllik az eimaradott özvegyet és
 árvaikat.

Az Ámerikai egyesült Státusok nem tsak
 hogy kihirdeték Anglia ellen a' hadakozást,
 hanem már verekedés is volt köztök a' tenge-
 ren, de nem nagy.